

Uchwała Nr XLIV/283/14

Rady Powiatu w Pisz

z dnia 28 sierpnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jed. Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.), art. 6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm) i Rada Powiatu w Pisz uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY RADY POWIATU PISZ

/-/

Andrzej Kurzątkowski

Załącznik

do Uchwały Nr XLIV/283/14

Rady Powiatu w Pisz

z dnia 28 sierpnia 2014 r.

**POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY
W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDROŻENIA
PRAWIDŁOWYCH METOD WYCHOWAWCZYCH
W STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH
ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ
W RODZINIE
NA LATA 2014 – 2020**

Pisz, lipiec 2014 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp

1. Definicja przemocy w rodzinie
2. Formy przemocy stosowanej wobec dzieci
3. Zarys zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Piskim
4. Adresaci programu
5. Cele programu
6. Realizatorzy programu
7. Monitoring programu
8. Podsumowanie

WSTĘP

Podstawą prawną opracowania Powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014 – 2020 jest art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorząd powiatowy między innymi obowiązek **opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.**

Dotychczasowe kierunki działań na podstawie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Piskim dotyczą przede wszystkim udzielania pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

Niewiele spośród nich mają na celu zapobieganie zjawiskom przemocy w rodzinie. Działania pomocowe podejmowane są głównie w sytuacji wystąpienia ostrego kryzysu w rodzinie. Zakres i forma udzielanej pomocy skupiają się przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Aby nie doprowadzać do konieczności podejmowania interwencji w sytuacjach wystąpienia przemocy w rodzinie i aby niwelować tego skutki, należy podejmować działania o charakterze profilaktycznym.

Z powyższego wynika potrzeba skonstruowania i wdrożenia w życie programu profilaktycznego, który będzie mieć na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W związku z tym zostały opracowane cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie powiatu piskiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie, wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach.

DEFINICJA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie – jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa i dobra osobiste osób, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą,

Przemoc domowa ma wiele zróżnicowanych definicji. We wszystkich występują wspólne elementy, zawierające istotę tego zjawiska, a mianowicie:

- 1) jest to działanie intencjonalne, świadome i zamierzone, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowywanie ofiary,
- 2) występuje przewaga siły ze strony agresora i sprawcy przemocy,
- 3) sprawca narusza prawa i dobra osobiste ofiary, godzi również w jej osobistą wolność,
- 4) zachowanie sprawcy wywołuje cierpienie i ból ofiary,
- 5) zachowanie sprawcy wykracza poza społeczne normy i zasady relacji interpersonalnych.

FORMY PRZEMOCY STOSOWANEJ WOBEC DZIECI:

Przemoc fizyczna to użycie siły, którego rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie.

Dzieci bite i maltretowane często są poranione w miejscach zakrytych ubraniami. Można zaobserwować blizny, siniaki, złamania, powyrywane włosy, ślady uderzeń i skaleczeń, otarcia skóry na klatce piersiowej, plecach, pośladkach, tylnych częściach nóg. Małe ślady oparzeń papierosowych na podszewkach stóp, dłoniach, pośladkach, rozległe oparzenia np. na klatce piersiowej oraz inne nietypowe dla danego wieku obrażenia mogą wskazywać na rzucanie, uderzanie czy potrząsanie. U dzieci potrząsanych mogą też występować rozległe ogniska krwotoczne w siatkówce.

Dzieci bite, rzucone, potrąsane mogą mieć także liczne obrażenia wewnętrzne. Obrażenia, które możemy zaobserwować na ciele maltretowanych dzieci, rodzice często tłumaczą wypadkami dzieci. Niechętnie zgłaszają się do lekarzy czy po pomoc medyczną, unikają wyjaśniania okoliczności powstania obrażeń lub robią to nieprzekonywująco, są nadmiernie ostrożni i zaleknieni lub agresywni słownie.

Przemoc emocjonalna jest najpowszechniej stosowaną formą przemocy wobec dzieci. Współwystępuje także z innymi formami przemocy. Przemoc emocjonalna prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby. Typowe zachowania to np.:

- odrzucanie,
- izolowanie,
- ignorowanie,
- wyszydzanie,
- upokarzanie,
- ciągłe krytykowanie,
- terroryzowanie,
- zmuszanie do wysiłku przekraczającego możliwości dziecka.

U takich dzieci można zaobserwować ciągłe nerwowe napięcie, zaburzenia mowy, zaburzenia snu, bóle głowy, brzucha, moczenie się, rozdrażnienie, stałe poczucie winy, tiki, depresję, lęk, częste kłamstwa, zamknięcie się w sobie, ugrzecznione zachowania.

Zaniedbanie to ciągły brak zaspokojenia podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych dziecka. Objawami zaniedbania są np.:

- ciągły głód,
- niedożywienie,
- niska waga,
- brudne włosy,
- niewłaściwe i/lub brudne ubranie,
- objawy braku opieki medycznej,
- brak uwagi i zainteresowania ze strony opiekunów.

Przemoc seksualna jest wówczas, gdy dorosły traktuje dziecko jak obiekt seksualny i posługuje się nim w celu zaspokojenia swoich potrzeb. Wykorzystywanie seksualne to zarówno stosunki płciowe lub ich usiłowanie, a także dotykanie narządów płciowych, obnażanie się w obecności dziecka, czy zmuszanie do oglądania pornografii.

Dziecko, jako ofiara wykorzystywania seksualnego, czuje się głęboko napiętnowane, naznaczone, często izoluje się od otoczenia, ma trudności w nawiązaniu kontaktów z innymi ludźmi, czuje się gorsze, panicznie boi się, że ktoś pozna jego tajemnicę, nie potrafi wyrażać swoich uczuć, swoich potrzeb, ma zaburzoną tożsamość, często cierpi na różne dolegliwości somatyczne. W skrajnych przypadkach dziecko może podjąć próby samobójcze.

Przemoc wobec dzieci stanowi problem społeczny. Przemocy towarzyszy pragnienie wywołania cierpienia ofiary i spowodowania szkód. Takie zachowania wynikają z negatywnych przeżyć sprawcy, związanych z frustracją. Ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie są dzieci, które często czują się odpowiedzialne za przemoc, mają poczucie winy, że to one są przyczyną zachowania swoich rodziców. Dzieci, które doświadczają przemocy mają trudności w nawiązywaniu kontaktów z rówieśnikami, nie potrafią nikomu zaufać. Wiele dzieci odreagowuje stres poprzez agresję będąc w przekonaniu, że przemoc jest jedynym sposobem rozwiązywania konfliktów.

Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014 – 2020 ma na celu zapewnienie dzieciom z rodzin zagrożonych przemocą bezpiecznego środowiska rozwoju poprzez edukację społeczeństwa w zakresie prawidłowych metod wychowawczych.

Program został dostosowany do lokalnych potrzeb społeczeństwa, jak również możliwości realizacyjnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piszcu.

Nadaje szczególny priorytet profilaktyce i edukacji zachorowań ryzykownych dzieci i młodzieży, przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej.

ZARYS ZJAWISKA PRZEMOCY W POWIECIE PISKIM

W Powiecie Piskim przemoc w rodzinie najczęściej występuje w rodzinach najuboższych i jest związana z alkoholizmem, brakiem wykształcenia i małą świadomością społeczną. W Powiecie Piskim zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizują głównie policja, sąd, gminy, prokuratura oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piszcu.

W każdej gminie funkcjonuje Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która w przypadku stwierdzenia podczas prowadzenia rozeznania sytuacji rodzinnej faktu występowania przemocy, podejmuje działania zmierzające do zatrzymania przemocy.

Sprawy związane ze stosowaniem przemocy są przedmiotem obrad zespołów interdyscyplinarnych w każdej gminie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piszcu od 2008 r. realizuje Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie. Celem programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności działań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzone są w celu:

- 1) powstrzymania osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym stosowaniem tej przemocy;
- 2) rozwijania umiejętności samokontroli i współżycia w rodzinie;
- 3) kształtowania umiejętności w zakresie wychowywania dzieci bez użycia przemocy w rodzinie;
- 4) uznania przez osobę stosującą przemoc w rodzinie faktu stosowania tej przemocy;
- 5) zdobycia i podniesienia wiedzy na temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie.

Do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie osoby wskazywane są głównie przez Sąd Rejonowy w Szczytnie z siedzibą w Piszcu. Do programu osoby mogą zgłosić się dobrowolnie.

Zajęcie prowadzone są w formie: spotkań indywidualnych, spotkań grupowych, wykładów, ćwiczeń o charakterze warsztatowym, dyskusji kierowanych „burza mózgów”, pracy analitycznej (kwestionariusze, ankiety), zadań domowych.

Od 2002 roku przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pieszce działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej, który udziela wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie oraz osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

W ramach interwencji kryzysowej udzielana jest specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb poradnictwo socjalne lub prawne, w sytuacjach uzasadnionych schronienia do 3 miesięcy.

Osoby przebywające w Ośrodku mogą skorzystać ze wsparcia specjalistów pracujących w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej, tj. psychologa, prawnika oraz mediatora rodzinnego oraz pomocy socjalnej pracownika zatrudnionego w Centrum. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

Poniżej zaprezentowane są dane dotyczące przemocy w rodzinie w powiecie piskim.

Tabela 1.

Liczba osób dotkniętych przemocą przebywająca w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, którym udzielono pomocy w postaci schronienia.

Rok	Liczba osób, którym udzielono schronienia w OIK, w tym:	Osoby dorosłe	Dzieci
2011	8	2	6
2012	12	3	9
2013	13	6	7
Razem	33	11	22

Źródło: Dane PCPR w Pisz

Analiza danych przedstawionych w tabeli wskazuje na dużą liczbę dzieci, tj. 22 będących ofiarami lub świadkami przemocy doświadczonej w domu rodzinnym. Jak wynika z danych ofiarami przemocy w rodzinie, którym udzielono schronienia były kobiety wraz z dziećmi.

Tabela 2.

Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie i otrzymały zaświadczenie o ukończeniu programu w latach 2011-2013.

Rok	2011	2012	2013	Razem
Mężczyźni	12	5	6	23
Kobiety	-	1	-	1
RAZEM w latach 2011-2013	12	6	6	24

Źródło: dane PCPR w Pisz

Przedstawione wyniki, wskazują, że sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej mężczyźni. W okresie od 2011-2013 roku program ukończyło 24 osoby, w tym:

- 1 kobieta,
- 23 mężczyzn.

Tabela 3.

Ilość uruchomionych procedur Niebieskiej Karty w latach 2011-2013.

Rok	2011	2012	2013	Razem
Ilość uruchomionych procedur	283	265	391	939

Źródło: informacja z Komendy Powiatowej Policji w Pisz.

Z przedstawionych danych wynika, że w 2013 roku znacznie wzrosła ilość uruchamianych procedur „Niebieskiej Karty”. Jak wynika z danych z Komendy Powiatowej Policji w Pisz liczba osób doświadczających przemocy domowej i objętych programem „Niebieska Karta” wzrasta.

W okresie od 2011-2013 roku uruchomiono łącznie 939 procedur.

Tabela 4.

Liczba sprawców przemocy w rodzinie w latach 2011-2013.

Rok	2011	2012	2013
Liczba mężczyzn	275	258	368
Liczba kobiet	9	10	22
Liczba nieletnich	1	0	1
Razem	285	268	391

Źródło: informacja z Komendy Powiatowej Policji w Pisz.

Przedstawione dane z Komendy Powiatowej Policji w Pisz za okres 2011-2013 wskazują, że najczęściej sprawcami przemocy są mężczyźni, ale zdarzają się również przypadki stosowania przemocy w rodzinie przez kobiety i nieletnich.

Tabela 5.

Liczba rodzin niewypełniających właściwie funkcji opiekuńczo-wychowawczej i liczba dzieci przebywających w rodzinach oraz podjęte działania na rzecz tych rodzin.

OBSZAR	ROK	LICZBA RODZIN NIE WYPEŁNIAJĄCA WŁAŚCIWIE FUNKCJI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W TYCH RODZINACH	DZIAŁANIA PODJĘTE NA RZECZ TYCH RODZIN, NP. OBJĘCIE OPIEKĄ ASYSTENTA RODZINY, KURATORA, ITP.
Gmina Pisz	2012	43	136	Kurator, Asystent
	2013	40	117	Kurator, Asystent, nadzór pracownika socjalnego
Gmina Orzysz	2012	15	27	Asystent rodziny1+/Zespół interdyscyplinarny
	2013	40	73	Asystent rodziny1+/Zespół interdyscyplinarny
Gmina Biała Piska	2012	19	63	Asystent rodziny-16, Kurator-9, wsparcie finansowe-19, pomoc pracownika socjalnego-19
	2013	21	68	Asystent rodziny-17, Kurator-12, wsparcie finansowe-21, pomoc pracownika socjalnego-21
Gmina Ruciane Nida	2012	27	18	objęcie opieką Asystenta rodziny, Kuratora (nie wszystkie rodziny)
	2013	26	10	objęcie opieką Asystenta rodziny, Kuratora (nie wszystkie rodziny)
RAZEM	2012	104	244	x
	2013	127	268	x
RAZEM LATA 2012-2013	x	231	512	x

Źródło: informacje przekazane z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu piskiego

Przedstawione wyniki, wskazują na funkcjonowanie na obszarze powiatu piskiego 231 rodzin, które nie wypełniają właściwie swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do dzieci, które w nich przebywają – łącznie 512 dzieci.

Spośród wskazanych rodzin większość z nich ma wsparcie asystenta rodziny lub objętych jest nadzorem kuratora sądowego.

Tabela 6.

Sytuacja dziecka uwikłanego w zjawisko przemocy domowej w poszczególnych gminach powiatu piskiego w latach 2012-2013.

OBSZAR	ROK	LICZBA RODZIN OBJĘTYCH PROCEDURĄ „NIEBIESKIEJ KARTY”	SPRAWCA PRZEMOCY W DANEJ RODZINIE (STOPIEŃ POKREWIEŃSTWA Z OFIARĄ/OFIARAMI PRZEMOCY)											LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W DANEJ RODZINIE	LICZBA DZIECIW POSZCZEGÓLNYCH KATEGORIACH WIEKOWYCH PRZEBYWAJĄCYCH W RODZINACH DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ		
			mąż	były mąż	konkubent	ojciec	matka	teść	dziadek	żona	rodze- ństwo	wnuk	dziecko/ syn		0-6 lat	7-16 lat	pow- yżej 16 lat
Gmina Pisz	2012	135	79	1	6	3	-	-	2	1	12	1	21	136	47	96	20
	2013	149	85	6	8	7	-	2	2	6	7	1	30	128	42	97	25
Gmina Orzysz	2012	15	12	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	27	8	18	1
	2013	40	36	1	1	2	-	-	-	1	2	-	-	73	23	47	3
Gmina Ruciane Nida	2012	24	9	-	3	3	1	-	-	2	2	-	3	35	12	19	4
	2013	29	13	-	1	2	1	-	-	2	3	-	6	16	7	8	1
Gmina Biała Piska	2012	53	38	-	2	3	-	-	-	-	-	-	10	69	brak danych	brak danych	brak danych
	2013	51	25	-	3	4	-	-	-	-	-	-	19	59	brak danych	brak danych	brak danych
RAZEM	2012	227	138	1	12	11	1	-	2	3	14	1	34	267	67	133	25
	2013	269	158	7	13	15	1	2	2	9	12	1	55	276	72	152	29
RAZEM LATA 2012-2013	x	469	296	8	25	26	2	2	4	12	26	2	89	543	139	285	54

Źródło: informacje uzyskane z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu piskiego

Analiza danych przedstawionych w tabeli nr 6 wskazuje na bardzo dużą liczbę dzieci będących ofiarami przemocy doświadczanej w domu rodzinnym. Przemoc ta szczególnie dotyka dzieci w przedziale wiekowym 7 – 16 lat a jej sprawcą w przeważającej większości jest mężczyzna.

Najczęściej osoby stosujące przemoc wobec swojej rodziny nadużywają alkoholu. Swoje niepowodzenia odgrywiają na innych, słabszych, często na najbliższych i najmłodszych członkach rodziny, czyli dzieciach.

W związku z powyższym należy zapobiegać tego typu relacjom w rodzinach i podejmować działania zmierzające do tego aby jej członkowie mieli świadomość, że bicie i przemoc psychiczna nie dają żadnych rezultatów wychowawczych, w wręcz przeciwnie pogłębiają istniejący kryzys. Rodzice i opiekunowie muszą zrozumieć, że dziecko musi wiedzieć i czuć, że jest kochane i że zawsze znajdzie oparcie w swojej rodzinie.

Bardzo ważne jest pomaganie osobom dotkniętym przemocą domową, by uwolniły się od fałszywych schematów myślenia oraz błędnych przekonań na temat cierpienia i zaburzonych więzi rodzinnych.

Z dokonanej diagnozy wynika, że przemoc w rodzinie jest poważnym problemem społecznym, który w znacznym stopniu dotyka najmłodszych członków rodziny.

ADRESACI PROGRAMU

- 1) Rodziny dotknięte przemocą,
- 2) Rodzin niewydolnych wychowawczo, niezaradne życiowo,
- 3) Dzieci i młodzieży zagrożona niedostosowaniem społecznym, doznająca przemocy lub będąca świadkiem przemocy w rodzinie.

CELE PROGRAMU

Cel główny programu:

Zapewnienie dzieciom z rodzin zagrożonych przemocą bezpiecznego środowiska rozwoju poprzez edukację społeczeństwa w zakresie prawidłowych metod wychowawczych.

Cele szczegółowe:

I. Zwiększenie świadomości społecznej i zaangażowania w sprawach przeciwdziałania przemocy wobec dzieci

Uzasadnienie:

Zjawisko przemocy wobec małoletnich odciska swój ślad w jego psychospołecznym funkcjonowaniu. Wagę tego doświadczenia podkreśla fakt, że jego sprawcami są najczęściej rodzice, czyli osoby, które powinny zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa. Upowszechnianie wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwłaszcza w stosunku do jej najmłodszych członków, ma na celu uświadomienie społeczeństwu potrzeby reakcji wobec krzywdzonego dziecka.

Zadania:

- 1) organizacja lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy domowej;
- 2) rozpowszechnianie plakatów i ulotek na temat zjawiska przemocy wobec dzieci;
- 3) poszerzanie wiedzy na temat przemocy w rodzinie, jej przyczyn i negatywnych skutków wpływających na rozwój dziecka oraz możliwych sposobach radzenia sobie w sytuacji kryzysu i przemocy domowej.

Spodziewane efekty:

- 1) zwiększenie świadomości społecznej w zakresie przemocy w rodzinie i jej przeciwdziałania,
- 2) zdobycie podstawowej wiedzy na temat możliwości radzenia sobie z przemocą domową;
- 3) zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

II. KSZTAŁTOWANIE ODPOWIEDNICH METOD WYCHOWAWCZYCH I POSTAW RODZICIELSKICH

Uzasadnienie

Od chwili urodzenia dziecko poddane zostaje skomplikowanym zabiegom wychowawczym. Efekty tych oddziaływań zależą od zintegrowanego oddziaływania na dziecko różnych grup i instytucji, wśród których pierwszoplanową rolę odgrywa rodzina. To właśnie tutaj rozwijają się pierwsze wyobrażenia o własnym miejscu w życiu społecznym, tu kształtują się określone nastawienia i aspiracje. Zadaniem rodziców jest wychowanie zdrowego emocjonalnie i fizycznie dziecka. Nie wszystkie rodziny potrafią jednak tego dokonać. Istnieje wiele rodzin, które pod maską „rodziny modelowej” świadomie lub nieświadomie ranią delikatną, dopiero rozwijającą się psychikę dziecka. Dlatego tak istotne jest usprawnianie systemu wsparcia rodzin w procesie wychowania dzieci i kładzenie nacisku na kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich.

Zadania

- 1) promowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich.
- 2) zapewnienie dostępności do specjalistycznego poradnictwa w ramach działalności Specjalistycznej Poradni Rodzinnej działającej przy PCPR dla rodzin wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, tj. bezpłatnej pomocy: psychologa, mediatora rodzinnego, prawnika i pracownika socjalnego
- 3) wspieranie rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Spodziewane efekty:

- 1) wzrost wiedzy o problemie przemocy wobec dzieci i młodzieży,
- 2) wzrost umiejętności wychowawczych wobec dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą oraz wzmocnienie umiejętności poprawnej komunikacji w rodzinie,
- 3) stosowanie prawidłowych metod wychowawczych wobec dzieci,
- 4) udzielanie specjalistycznej pomocy.

III. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą domową.

Uzasadnienie

Krzywdzone dzieci najczęściej czują się odrzucone, bezsilne i winne czynom dorosłych. Osoby z najbliższego otoczenia, ukochane przez dzieci, od których dzieci są zależne, stają się dla nich źródłem lęku i niepewności. Szybko pojawia się zaburzenie postrzegania rzeczywistości, a zniekształcony obraz świata wnika w psychikę dziecka i zaczyna zostawiać ślady. Nieadekwatne zachowania w różnych, codziennych sytuacjach wśród dzieci doświadczających przemocy są odpowiedzią na brak właściwego odczytywania przez nich własnych uczuć, umiejętności neutralnego wglądu w siebie, rozróżnienia dobra i zła, a w efekcie skutkują nieumiejętnością budowania zdrowych relacji z innymi osobami.

Zadania

- 1) Przeprowadzanie spotkań dla dzieci i młodzieży na temat:
  - zjawiska przemocy w rodzinie,
  - zachowań agresywnych
  - promowania stylu życia wolnego od przemocy.
- 2) Opracowanie i upowszechnianie ulotek wśród dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy.

Spodziewane efekty

- 1) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą domową,
- 2) rozwiązywanie konfliktów w rodzinach bez użycia przemocy i agresji.

REALIZATORZY PROGRAMU

Powiatowy Program Profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014-2020 będzie realizowany przez:

✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz

we współpracy z innymi jednostkami, a w szczególności:

- ↪ ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu piskiego;
- ↪ Komendą Powiatową Policji w Pisz;
- ↪ szkołami;
- ↪ Sądem Rejonowym w Szczytnie z siedzibą w Pisz;
- ↪ Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Pisz
- ↪ Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii w Pisz.

MONITORING PROGRAMU

Realizacja programu oraz jego powodzenie zależne będzie od współpracy między instytucjami. Monitoring programu będzie prowadzony systematycznie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz raz w roku będzie składało Radzie Powiatu sprawozdanie z efektów realizacji programu.

PODSUMOWANIE

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie każdy jej członek kształtuje swój charakter, hierarchizuje system wartości, co w efekcie umożliwia poprawne funkcjonowanie w społeczeństwie. Od stylu funkcjonowania w rodzinie zależy dalszy rozwój jednostki i jej późniejszy status społeczny. Dziecko z rodziny dysfunkcyjnej, doświadczające przemocy od wczesnych lat życia, które nie ma zabezpieczonych podstawowych potrzeb, w tym miłości i akceptacji, nie będzie w stanie zaistnieć jako „zdrowy dorosły”.

Sporządzenie i realizacja powiatowego programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie może przyczynić się do uniknięcia pułapki przemocy przez najmłodszych członków społeczeństwa.

Zakłada się, iż w wyniku realizacji poszczególnych zadań ujętych w niniejszym programie zwiększy się społeczne zaangażowanie w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, będą kształtowane odpowiednie postawy rodzicielskie i zostanie usprawniony system wsparcia rodziny w procesie wychowania dzieci.

Systematycznie będą prowadzone wśród dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą zajęcia o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym,

Zakłada się, że powyższe zajęcia staną się zachętą do współpracy rodziców z dziećmi, wspólnego rozwiązywania konfliktów, a przede wszystkim przyczynią się do wzmocnienia poczucia własnej wartości i poprawy relacji w rodzinie.

Dostrzeżenie nowych rozwiązań sytuacji problemowych i brak poczucia osamotnienia w działaniach jest jednym z założeń niniejszego programu.

Program ma charakter otwarty i może ulec modyfikacjom w trakcie realizacji.

W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy brać pod uwagę udział innych instytucji. Tak rozumiany program stanowi pełne i kompleksowe ujęcie systemu wsparcia i pomocy dla rodzin, zwłaszcza ofiar przemocy domowej.

PRZEWODNICZĄCY RADY POWIATU PISZ

/-/

Andrzej Kurzątkowski